

ORAI

Šiandien vakari-
niuose ir pietiniuose
šalies rajonuose lis,
griaudės perkūnija.

Tai pirmieji pranašai, kad prie Lietu-
vos artėja žemesnio slėgio sukūrys, ku-
ris trečiadienį į šalį atneš liūtų, kai kur-
smarkų. Šis nedidelis ciklonas nuke-
liaus į šiaurę, ir antroje savaitės pusėje
orai vėl pagerės. Tik kai kur, daugiau-
sia vakariniuose ra-
jonuose, dar trum-
pai palis.

KALENDORIUS

ANTRADIENIS, LIEPOS 28 D.

209 - oji metų diena.
Saulė teka 5.22, leidžiasi 21.28.
Dienos ilgumas 16.06.
Mėnulis - jaunatis.
Zodiako ženklas - Liūtas.
Ada, Inocentas, Nazarijus, Vytautas.

↑↑↑

TREČIADIENIS, LIEPOS 29 D.

210 - oji metų diena.
Saulė teka 5.23, leidžiasi 21.26.
Dienos ilgumas 16.03.
Mėnulis - jaunatis.
Zodiako ženklas - Liūtas.
Beatričė, Mantvydas, Mantvydė,
Morta.

↑↑↑

KETVIRTADIENIS, LIEPOS 30 D.

211 - oji metų diena.
Saulė teka 5.25, leidžiasi 21.24.
Dienos ilgumas 15.59.
Mėnulis - jaunatis.
Zodiako ženklas - Liūtas.
Abdonas, Donatilė, Jovilė, Nortau-
tas, Radvilė.

7 LIETUVOS DIENOS

Per pirmąjį šių metų pusmetį nusikals-
tamumas Lietuvoje padidėjo 3,7 procen-
to, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų
laikotarpiu.

◆◆◆

Į Lietuvą atvykęs Europos Komisijos
narys H. van den Brukas, koordinuojan-
tis ryšius su Vidurio ir Rytų Europos ša-
limis, teigiamai atsiliepią apie Lietuvoje
padarytą pažangą, bet vengė atsakyti, ko-
kios yra perspektyvos mūsų šaliai būti pa-
kviestai deryboms dėl stojimo į Europos
Sąjungą.

◆◆◆

Bandydamas išskristi į Maskvą, sulai-
kytas kaunietis kolekcininkas V.Šimkus.
Jis tapo dar vienu įtariamuoju kunigo
R.Mikutavičiaus ir jo meno kūrinių ko-
lekcijos dingimo byloje. Tą pačią dieną jis
dėl širdies ligos paguldytas į ligoninę.

◆◆◆

Nuo šiol valstybinės pensijos dydis nu-
kentėjusiems asmenims, politiniams ka-
liniams ir tremtiniais priklausys nuo ka-
lėjimo bei tremties sąlygų ir trukmės. Vi-
dutiniškai pensija turėtų padidėti 90 litų.

◆◆◆

Šalyje vyksta policijos prevencinė ak-
cija "Aguona". Už draudžiamų auginti
opių gamybai aguonų plantacijas įsta-
tymai numato laisvės atėmimą iki 5 me-
tų. Dideli aguonų plotai pastebėti Mari-
jampolės, Vilkaviškio, Lazdijų ir Alytaus
rajonuose.

◆◆◆

Jonavos rajono žemdirbiai traktoriais
ir kita technika blokavo Jonavos - Ukmer-
gės plentą, taip protestuodami prieš nau-
jas žemės ūkio produkcijos kainas ir ki-
tokią Vyriausybės savivalę.

◆◆◆

Prezidento V.Adamkaus žmona, prieš
kurį laiką viešėdama JAV, susižeidė koją.
Tik Lietuvoje išsiaiškinta, jog skilęs kau-
las. Dėl sugipsuotos kojos A. Adamkie-
nė kelias savaites negalės vaikščioti.

◆◆◆

"Sodra" patvirtino antrojo ketvirčio vi-
dutinės draudžiamosios pajamos - 831 li-
tą, kurios bus taikomos nuo rugpjūčio 1
dienos. Palyginti su pirmuoju ketvirčiu,
vidutinės draudžiamosios pajamos padidė-
jo 3,5 proc.

Prognozuojama, kad vidutinė senatvės
nedirbančio pensininko pensija padidės
5,27 lito. Rugpjūtį vidutinė senatvės ne-
dirbančio pensininko pensija bus
292,55 Lt, rugsėjį - 293,34 Lt.

PASAULIO SAVAITĖ

Rusijos prezidentas
B.Jelcinas, nepaisyda-
mas gilios finansinės ir
ekonominės krizės, išėjo
atostogų. Pasiryžimas
pradėti atostogas rodo,
kad prezidentas pasijuto daug ramiau,
kai prieš dvi savaites su Tarptautiniu va-
liutų fondu ir kitais skolintojais buvo pa-
siektas susitarimas dėl didžiulės pasko-
los.

◆◆◆

Turkmėnistano prezidentas S.Nijazo-
vas jau trečią kartą tapo šios šalies did-
vyriu. Šis vardas jam suteiktas už vyk-
domą neutralumo politiką, už sėkmin-
gą šalies ekonominę ir socialinę plėtrą
ir už didžiulį indėlį į valstybinės progra-
mos "Grūdai" realizavimą. S.Nijazovas-
vienintelis respublikoje, turintis Tur-
kmėnistano didvyrio vardą.

◆◆◆

Lenkija ir Ukraina susitarė bendra-
darbiauti kovodamos prieš prostituciją
ir sekso vergių išvežimą į Vakarų.

◆◆◆

Papua ir Naujosios Gvinėjos pakran-
tę nusiaubė cunamis. Tragediją sukėlė
7 balų pagal Richterio skalę žemės dre-
bėjimas, įvykęs Ramiojo vandenyno
dugne. Tikslus katastrofos metu žuvu-
siųjų skaičius tikriausiai niekada nebus
nustatytas. Oficialiai skelbiama, kad žu-
vo 1600, o 6000 yra laikomi dingusiais
be žinios. Mažiausiai 30 kūnų jūra iš-
metė Indonezijos pakrantėje, maždaug
40 km nuo katastrofos.

◆◆◆

Moldovoje kaip tikras karalius palai-
dotas čigonų baronas. Laidotuvėse da-
lyvavo apie 15 tūkst. žmonių. Po baro-
no karstu buvo įrengtos specialios spin-
telės jo asmeniniams daiktams, kurių
gali prireikti aname pasaulyje. Tarp
daiktų - spalvoto vaizdo televizorius,
kompiuteris, fakso aparatas, mobilusis
telefonas. Čia taip pat yra baras su ba-
rono mėgstamais alkoholiniais gėrimais.

◆◆◆

Italijoje baigėsi Europos jaunimo
krepšinio pirmenybės, kurias laimėjo
Jugoslavijos rinktinė, finale įveikusi Slo-
venijos ekipą. Praėjusių pirmenybių nu-
galėtojai Lietuvos krepšininkai užėmė
tik aštuntąją vietą.

PANDĖLIO BAŽNYČIOS VARPAI SUKVIETĖ NE TIK ONAS

"Ir šiandien galima atlikti kilnių darbų, norint išreikšti atsidavimą gimtinei", – į susirinkusius miestelio skvere lyje prie paminklo, skirto 1944-1953 metais žuvusiems ir išniekintiems partizanams atminti, kreipėsi Pandėlio seniūnė Alma Blažienė. Paminklą pašventino Pandėlio ir Panemunio klebonas Bronius Balaiša.

Seimo narys Petras Šalčius prisiminė savo motinos, buvusios tremtinės, paskutinį troškimą – sulaukti laisvos Lietuvos. Nepalankiai vertindamas kai kurias televizijos laidas, P.Šalčius pabrėžė, kad tik tie gali šaipytis iš šventų dalykų, kurie patys to nepatyrė.

Rajono meras Vytautas Masiulis sakė: "Ką" kaltinti", kad kiekvienų metų liepos 26-ąją į Pandėlį sugužama minia žmonių pasimelsti išpuoštoje šventovėje, pabendrauti su artimais-

siais ir pažįstamais, aplankyti gimtų vietų".

Po oficialios dalies rimtis ir susikaupimas vyravo bažnyčioje šv. Mišių metu.

Centrinėje gatvėje ir šalia šventoriaus nestigo prekeivių: medžio drožėjų, pinėjų iš vytelių, molių dirbinių gamintojų... Vaikų pulkeliai būriavosi prie cukrinių "kermošinių" margaspalvių saldainių bei loterijos be pralaimėjimų.

Retas praecivis sustodavo prie pardavėjų, siūlančių nešventines prekes – dėvėtus rūbus, batus. Jie ne itin derėjo prie iškilmingo renginio ir proginės prekybos.

Vėliau šurmulyš užpildė atokesnes gatveles: kas traukė kultūros centro link, kas – į stadioną, kai kas stabtelėdavo prie šašlykų ar "Panoro" alaus.

Neeilinį sekmadienį vainikavo smagi gegužinė parke, sukvietusi įvairaus amžiaus šokėjus ir muzikantus. Iki vėlumos netylantis klegesys ir dainos bylojo apie neprailgusią Oninių šventę, kurią savo gyventojams surengė Pandėlio miesto seniūnija, meninio lavinimo centro darbuotojai, saviveiklininkai, visuomeninio maitinimo, privačių firmų atstovai.

Nijolė Rutkutė

Autorės nuotraukos

Loterijoje be pralaimėjimų galėjai išlošti...na, viską nors.

Susikaupimo minutė: seniūnė A.Blažienė pakeičiui į bažnyčią.

Oho! Saldainis net už vyrą aukštesnis.

TVARKINGAS ŽMOGUS VISADA GRAŽUS

Genovaitė Nosač darbo nestinga.

Jau 32 metai, kai Genovaitė Nosač - kirpėja. Prieš penkmetį nusprendė įkurti individualią įmonę ir dirbti savarankiškai. Visiškai neseniai ponios Genovaitės kirpykla persikėlė į Respublikos g. 113. Ne visiškai malonu kraustyti iš vienos vietos į kitą, nes nuo to, anot kirpėjos, nepatogumų patiria nuolatiniai klientai.

Ponia Genovaitė kerpa vaikus, moteris ir vyrus. Paklausta, ką lengviausia kirpti, atsakė, jog su visais dirba vienodai, tik vaikams reikia daugiau dėmesio. Kai mažieji ima verkėti ar pernelyg smarkiai juda, kirpėja iš kišenės traukia saldinius... Ji įsitikinusi, jog svarbu ne tik kirpėjos meistriskumas, bet ir mokėjimas bendrauti su žmonėmis.

Nors kosmetinių priemonių pasiūla negalime skūstis, tačiau ponios Genovaitės pataria rinktis lietuviškas prekes: "Plaukite galvas tik iš natūralių medžiagų pagamintais šampūnais - tada tikrai problemų neturėsit".

Jei ateisite į šią kirpyklą, jus apkirps už 4-5 litus. Atrodytų, jog suma ne tokia jau didelė, tačiau neretai tiek mokėti žmogui yra daug. Kirpėja atsimena daug atvejų, kai teko apkirpti ir pigiau.

Už 5 litus ponios Genovaitė siūlo dar vieną paslaugą moterims - antakių ir blakstienų dažymą bei koregavimą.

Dabar kirpėja dirba viena, tačiau šio amato jau moko dukrą. Kartu dirbti bus lengviau.

Nepaisant visų rūpesčių, ponios Genovaitė ketina dirbti dar ne vienerius metus. Mėgstamas darbas padeda užmiršti asmenines nesėkmes ir problemas...

Žmogus visada norėjo ir norės būti gražus. Kuo daugiau bus gerų kirpėjų Rokiškyje, tuo tvarkingesni žmonės gyvens šiame mieste. Juk tvarkingas žmogus - visada gražus žmogus.

Žaneta Maskaliovienė
Autorės nuotrauka

PREMJERAS ATOSTOGAUS, O ŪKININKAI STREIKUOS

Pagaliau mokslininkai pranešė, kad, nepaisant kai kurių sektantų ir į juos panašių politikų, 2000-aisiais pasaulio pabaiga neištiks, nes Kristus gimė truputį anksčiau, negu skaičiuojami mūsų eros metai, ir jo gimtadienis jau praėjęs. Antra vertus, aiškina žinovai, prieš pasaulio pabaigą dar turėtų būti tūkstantmetė visiškos laimės karalystė, o jos, kaip žinia, dar neregėjome.

Taigi galime ramiai laukti tūkstantmečio pabaigos ir narplioti savo kasdienines problemas. O jų pastarosiomis dienomis susi-

kaupė nemažai. Kai dauguma valdininkų, užrakinę savo kabinetus, išeina pelnytų atostogų (nuo pirmadienio oficialiai atostogauja ir Gediminas Vagnorius), neatostogauja tik šalies žemdirbiai. Štai Jonavos rajono ūkininkai, pasipiktinę kone perpus sumažintomis grūdų kainomis, su savo traktoriais, automobiliais trumpam blokavo Jonavos - Ukmergės kelią. Premjeras G. Vagnorius paskubėjo pareikšti, jog tai politinė akcija. Ūkininkai su tuo, žinoma, nesutinka, nes jų reikalavimas - grynai ekonominis: atstatyti 1997 metų javų kainas, iki liepos 1 dienos paskelbti 1999-ųjų grūdų supirkimo kvotas ir kainas. Priešingu atveju Jonavos ūkininkai grasina pakviesti šalies žemdirbius į visuotinį streiką.

Prie šio streiko turbūt prisidėtų ir mūsų rajono ūkininkai bei žemės ūkio bendrovių nariai, prieš 3 savaites savo konferencijoje, dalyvaujant Seimo nariams Vytautui Einoriui ir Mykolui Pronskui, priėmę panašią rezoliuciją. Jos atsakyti neketina: esant dabartinėms

grūdų, mėsos, pieno kainoms jų darbas tampa betikslis, o egzistencija neaiški. Beje, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija numato pradėti teismines procedūras dėl valstybės institucijų padarytos žalios žemdirbiams atlyginimo. Vien tik už vidaus rinkai sunaudotus ir parduotus grūdus žemdirbiai, asociacijos ekonomistų apskaičiavimu, neteks apie 50-30 mln. litų.

Truputį sąmyšio į šalies verslininkų sluoksnius įnešė Seimo nutarimas apmokestinti kapitalo

prieaugį ir dividendus. Tačiau, anot Prezidento Valdo Adam-

kaus, šis nutarimas netoliaregiškas, jis neskatins investicijų.

Vis dar netyla kalbos apie įstatymą dėl buvusių GPU, NKVD, KGB kadrinių darbuotojų. Nors įstatymo įsigaliojimas atidėtas, ne tik Prezidentas, bet jau ir šalies Vyriausybė jame išvelgia nemažai taisytinių vietų.

O štai broliai latviai, su kuriais taip nori pasibičiulianti mūsų rajono valdžia, neseniai pateikė ne labai malonų siurprizą. Latvijos žalieji, protestuodami prieš Būtingės terminalo statybą, Lietuvos vėliavos žalią spalvą uždažė juodais dažais. Tai suprantama: Būtingės terminalas - rimtas konkurentas Venspiliui...

O šiaip Lietuvoje, jei nekreiptume dėmesio į žemdirbių bruzdėjimus, visiškai štilis, atostogų metas. Sukaupę daugiau jėgų, gerai pailsėję prie Baltijos ir už jos, mūsų valdininkai, dar, ko gero, pasididins algas ir puls spręsti šalies problemas.

Stasys Varneckas

REZONANSAS

Horoskopai teigia, kad kiekvieno žmogaus likimas užrašytas žvaigždžių knygoje ir nepriklauso nuo jo valios. Tačiau pasitelkime logiką: jeigu žmogus yra tik žvaigždžių žaisliukas, tai mūsų teisėjai į kalėjimus sodina ne žmones, o žvaigždes už jų išspinduliuotus likimus.

VĖLŲ VAKARĄ

Kavoliškietės Elvyra Vaičionienė ir Danutė Čepelytė tą vėlų kovo 14-osios vakarą ėjo namo ir kalbėjosi apie ką tik matytą Grigorijaus Kanovičiaus pjesę "Nusišypsok mums, Viešpatie". Spektaklis patiko, o jo mintys apie žmogaus likimą ir sugebėjimą priešintis gyvenimo sukuriams vertė pamąstyti.

Pūtė žvarbokas vėjas, per asfaltą nešdamas smulkų sniegą. Moterys ėjo kelkraščiu. Batai, kur ne kur užčiuopdami žvyrą, padėjo išlaikyti lygsvarą. Tolumoje jau matėsi Kavoliškio žiburiai.

Staiga iš tamsos išnirio dvi baltos automobilio akys ir sparčiai ėmė artėti.

Taip sparčiai, kad moterys balsu pagalvojo, jog tokiu slidžiu keliu ir tokiu greičiu laksto tik bepročiai, gir-

tuokliai ar apsvaigę iš laimės.

Kai automobilis (tai būta "VW Jetta") pralėkė, moterys vėl pajudėjo savo keliu.

Bet, nenuėjusios nė dešimties metrų, atsigręžė: pasigirdo duslūs smūgiai, tarsi kažkas pagaliu daužytų skardą.

Pro nakties tamsą Elvyra Vaičionienė ir Danutė Čepelytė sniego fone pamatė jau sustojusius ir spėjusius nurimti tris automobilius.

- Vajėzau, avarija!

LAIMINGI VAŽIUOJA GREITAI

Donatas Guzevičius nebuvo nei beprotis, nei girtuoklis. Jis buvo laimingas. Šalia žmona Jolita, ant užpakalinės sėdynės saldžiai snaudžia trijų mėnesių sūnelis Jaunius, knapso anyta. Kalbėjosi apie smagiai praleistą vakarą pas pusseserę, draugus. Buvo linksma, nors pobūvyje nei Donatas, nei Jolita negėrė nė lašo. Skubėjo namo, į neseniai išsinuomotą butuką, kur laukė jauki nakties ramybė.

Donatas įjungė penktą pavarą, paspaudė akseleratorių. "Jetta" šoktelėjo į priekį dar sparčiau. Spidometras rodė 80.

Staiga Donatas pajuto, kad "Jetta", už-

lėkusi ant suplūkto, slidaus sniego, nebeklauso vairo, o po akimirkos į automobilio šoną driokstelėjo stiprus smūgis.

Nuo šalto vėjo ir į veidą smingančių aštrių sniego kruopelių Donatas atsipeikėjo greitai. Skaidrėjant samonei, suprato, jog atsitiko, ko jau nepakeis...

ATRODĖ, KAD TAI SAPNAS

Donatas ir Jolita susituokė prieš pusantų metų. Ji - medicinos sesuo, jis - AB "Rokiškio sūris" darbininkas, neakivaizdžiai studijuojantis Kauno aukštesniojoje maisto pramonės mokykloje.

Tėvai iškėlė vestuves, o pernai, gruodžio mėnesį, tapo seneliais. Anūkėlį pakrikštijo Jauniu-mi.

Ir štai

dabar prie krauju plūstančios Jolitos virpa mažas kūnelis, dar nespėjęs išmokti žodžio "mama". Už jų, skausmą remiama, vai-

toja anyta.

Donatui iš pradžių pasirodė, kad tai sapnas, kad greitai pabus ir vėl šalia šypsis Jolita, o už nugaros tyliai šnopus sūnelis.

Tačiau tai buvo tikrovė. Donato "Jetta", lėkdama dideliu greičiu, ant slidaus asfalto tapo nevaldoma ir užtvėrė kelią tokiu pat automobiliu važiuojusiems bro-

Nuo likimo nepabėgsi. Mus visada pasieks žvaigždžių lemtis.

liams Dauniams. Ričardas sužeistas lengvai, Rolandas sunkiau: jam lūžo kairė koja. Įkandin važiuojęs rokiškietis Ivanas Novikovas taip pat nespėjo sustabdyti savo "Ford Orion" ir stuktėlėjo į Daunių "Jetta".

Jolita ir jos sūnelis mirė vos nuvežti į ligoninę. Donato anyta Janina Kairienė ilgai gydėsi Panevėžyje ir Rokiškyje. Rolandas

Daunys dar ir šian-dien vaikšto su lazda.

TEISMAS

Ašaromis plūdo tik Janina Kairienė. Donatas Guzevičius, apsirengęs juodu kostiumu, sėdėjo kaltinamųjų aptvare ir žiūrėjo į sudžiūvusių dagių kuokštą, kažkodėl pastatytą teismo posėdžių salės kampe. Blyškiame pelenų spalvos veide matėsi nuovargis. Likimas, prieš dvidešimt metų nulemtas žvaigždžių, jį jau nubaudė, širdyje dar neatlėgo skausmas dėl brangiausių žmonių mirties.

O kaip nubaus žmonių įstatymo raidė ir jos kruopšti saugotoja teisėja Nijolė Bražiūnienė?

Donatas kalbėjo tyliai, vos girdėjosi jo prisipažinimas kaltu, pažadas atlyginti visus nuostolius, sumokėti tuos kelis tūkstančius gydymo išlaidų anytai, atsiskaityti ir su Ivanu Novikovu, kuris dėl apgadinto "Ford Orion" dar niekur nesikreipė, nors jau praėjo pusė metų. Tik kažkodėl Donatas pasakė, kad viena iš tų moterų - Elvyra Vaičionienė ar Danutė Čepelytė - tąkart ėjo ne kelkraščiu, o keliu...

Prokuroras Saulius Mulvinas, įvertinęs skaudžias avarijos pasekmes, pasiūlė 5 metų bausmę. Nukentėjusieji Ričardas ir Rolandas Dauniai bausmės nereikalavo. Jie suprato, kad Donatas Guzevičius kaltas, tačiau be kaltės.

- Tegu palieka laisvėje, tegu dirba, kokį paminklėlį pastato...

Taip kalbėjo Janina Kairienė, žuvusios Jolitos motina, žuvusio Jauniaus močiutė.

Po pertraukos teisėja Nijolė Bražiūnienė paskelbė nuosprendį: Donato Guzevičiaus nusikaltimas vertas trejų metų nelaisvės.

Tik liko neaišku, ar teisėja taip nubaudė Donatą, ar žvaigždes, kurių knygoje astrologai įskaito žmonių likimus...

Stasys Varneckas
Ingos Bulovaitės piešinys

PER MĖNESĮ- 180 TONŲ SPIRITO

Povilas Kubilius paskutiniais kolūkiniais metais dirbo pirmininku Antanašėje. Dabar jis – Obelių spirito varyklos direktorius.

"Nuo žemės neatitolau ir dabar. Negaliu išbraukti iš gyvenimo to, ką dešimtmečius kūriau ir puoselėjau. Šiuo metu, su šeima dirbame keliolikos hektarų plote. Ten randu ramybę ir poilsį po įtempto darbo spirito varykloje.

Tampriai bendradarbiaujame su rajono ūkininkais, neieškome kokybiškesnės arba pigesnės žaliavos kitur. Taip padedame mūsų augintojams realizuoti žemės ūkio produkciją. Sunku prognozuoti, kiek šiemet supirksime rugių, kviečių, kvietrugių. Saugyklose javų dar turime. Per parą varykloje su-naudojama jų apie 30 tonų, per metus-7-8 tūkst. tonų.

Su grūdų tiekėjais turėtume atsiskaityti per 10 dienų, tačiau realiai tai padarome per 3-4 mėnesius. Ūkininkai šią tvarką žino ir konfliktų nekyla. Suprantu, kaip nelengva išaugintą grūdą parduoti. Mes priimame javus į saugyklas, taip išgelbėdami derlių nuo drėgmės.

Gaminame pradinį valstybinės degtinės produktą - spiritą. Kas mėnesį iš Obelių į "Vilniaus degtinę" jo iškeliauja vidutiniškai po 180 tonų. Esame vienintelė valstybinio monopolio akcinė

Povilas Kubilius.

bendrovė Lietuvoje.

Paradoksas, tačiau atsiskaitymas su mumis nereguliarus. Dėl to nukenčia tiekėjai, ūkinė veikla, neretai ir darbuotojai. Šios sumaišties priežastis - nelegaliai į Lietuvą gabenamas spiritas.

Lankiausi Danijoje, degtinės gamykloje "Akvavita". Ne kažin kiek skiriasi spirito gamybos technologija, tačiau mums neįmanoma "pasivyti" jų modernių cechų.

Danai grūdus superka sezono metu, kai jie yra pigiausi. Tokiu būdu apsirūpina žaliava visiems metams.

Gamintojas yra savarankiškas, jis pats nustato gaminio kainą pagal įdėtą sąnaudas, kokybę. Domėjausi kainomis parduotuvėje. Jos labai skirtingos - kartais stiprūs gėrimai pigesni negu vynai. Mūsųose, suprantama, atvirkščiai. Alkoholinių gėrimų kaina priklauso nuo spirito kiekio jo sudėtyje, tarsi pagaminti likerį, trauktinę arba vyną nereikia papildomų komponentų ir darbo".

Nijolė Rutkutė

Autorės nuotrauka

LIEŠIS DEGTINĖ IR ALUS

Rajono valdybos nariai sutiko su atitinkamos komisijos rekomendacijomis ir perregistravo licencijas verstis mažmenine prekyba visų rūšių alkoholiniais gėrimais E.Griekienienės įmonės kavinei - barui Juodupėje, M.Mardosienės įmonei Konstantinavoje, uždarnosios akcinės bendrovės "Giraja" parduotuvės specializuotam gėrimų skyriui, prekiaujančiam alkoholiniais gėrimais nuo 11 iki 6 val. ryto Obeliuose, tos pačios bendrovės parduotuvei Aleksandravėlėje. Perregistruota licencija verstis mažmenine prekyba alumi

gamyklos taroje uždarnosios akcinės bendrovės "Rokiškio autobusų parkas" bufetui, esančiam Panevėžio g. 1.

Išduotos licencijos verstis mažmenine prekyba visų rūšių alkoholiniais gėrimais uždarnosios akcinės bendrovės "Rokiškio agrochemija" parduotuvei "Decis", kuri yra Kamajuose, G.Palavinskienės įmonės kavinei "Voveraitė". Kai pateiks higienos pasą, vynu galės prekiauti UAB "Ruopiškis" aludė, įsikūrusi Rokiškio Vytauto gatvėje.

Leonas Eimantas

BAJORŲ PETRAS

Ramybės ir vasaros darbų verpetuose bėga Petro gyvenimas.

Nuo mažų dienų patyręs našlaičio dalia, buvo motinos pratinamas prie įvairių ūkio darbų.

Dar ne kažin kokį įrankį galėjo suvaldyti septynerių metų berniukas, tačiau botagas buvo kaip tik. Išmoko ganyti gyvulius, suprasti jų elgseną. Vėliau botagą keitė grėblys, dalgis, plūgas. Visa tai jis stengėsi dirbti su meile ir išmanymu. Paklaustas, kada viso to išmoko, Petras nusišypso ir trumpai pasako:

- Bedirbdamas.

Rodos, jo nepalietė nei jaunystės nepritekliai, nei sunkūs darbai kolūkio fermose, daržininkystės plotuose. O dar buvo statybų rūpesčiai, šeima, namų ūkis. Petras visada geros širdies, pasiruošęs kiam padėti, niekada neapleidžiantis savų darbų. Ką turėdamas, mielai pasidalins su kaimynu, užjaus, patars.

Petras Baršys ir jo žmona Elena gyvena Bajorų kaime. Jo sodyba Parko gatvėje pažymėta 6 numeriu. Dieną Petras pradeda vos švintant. Pasirūpinęs gyvuliais, jis skuba į pieninę. Po pusryčių vėl girdisi tai kirvio pokšėjimas, tai plakamo dalgio skambesys. Pamatęs, kad kaimynas nepakelia rasto - viską metęs čiumpa ir jis. Štai kitas nevalioja vienas iškrauti vežimo šieno, Petras su šakėmis - pas jį. O ir savam kiemelyje švara ir tvarka. Viskas sukrauta, sužiūrėta, į vietą padėta.

Visą gyvenimą sunkiai dirbęs, užauginęs ir į mokslus išleidęs du sūnus, Petras nežino, ką reiškia ilsėtis. Matydamas darbo dienomis dykinėjančius paauglius, laidžiai šypsosi ir sako:

- Negerai, kad nedirba. Kai jau įprastingėti, tai nieko iš jo gero nebebus.

Čia vėl spaudžia grėblį anūkeliui į rankas ir moko šienelį grėbti.

Pasitaiko, kad į jo kiemą užsuka ir juodai apsirengę žmonės. Prašo iškasti duobę mirusiam. Nepasakys Petras, kad negali, kad laiko neturi, gal tegul kas kitas eina. Nueis, padės, nes jis ir tą darbą išmano.

Taip ir bėga vasaros, rudenys.

Per žiemą truputį atsikvėpęs, vėl pajunta pavasario šauksmą. Štai jis jau šalia kaimyno tvoros. Tariasi, koks bus šiandien oras, prie kokio darbo reikia pirmiausia skubėti.

Petras jau pensininkas, tačiau ištvermės ir meilės darbui gali pavydėti ir bendraamžiai, ir gerokai jaunesni.

Vidolė Malcienė

Bajorai

SVEIKATOS PROGRAMŲ VERTĖ - 87500 LITŲ

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo atitinkamu straipsniu, rajono valdyba siūlys rajono tarybai patvirtinti vibracinės ir triukšminės ligų prevencijos, vaiko vystymosi ankstyvos korekcijos, vaikų dantų karieso profilaktikos fluoro preparatais, gyventojų sveikatos stiprinimo, sveikatingumo sąjūdžio plėtojimo, diabetikų klubo "Rokiškis" darbo programas. Iš viso šių programų įgyvendinimas kainuos 87500 litų.

PROFESINĖS LIGOS

Palyginti su kitais apskrities rajonais, mūsų rajone profesinėmis ligomis serga daugiausiai žmonių. 1995 metais įkūrus valstybinį profesinių ligų registrą, 1996 - aisiais šalyje profesinių ligų atvejų užregistruota net 63 proc. daugiau. Pagal tų metų duomenis, bendras profesinis sergamumas mūsų rajone prilygo Vilniaus miesto gyventojų sergamumui. Profesinių ligų struktūroje dominavo ir dominuoja vibracinės ir triukšminės ligos. Tiesa, skirtingai nei šalyje, mūsų rajone vyrauja triukšminės ligos. Daugiau šių susirgimų diagnozuojama jau vėlyvose, t.y. antroje ir trečioje stadijose. Daugiau serga žmonės, dirbantys žemės ūkyje ir tekstilės įmonėse. Dažniausiai profesinė liga diagnozuojama ne patikrinimų metu, o pačiam ligoniui besikreipiant. Didelį sergamumą tarp žemės ūkio darbuotojų galima paaiškinti tuo, kad tebe-naudojama buvusių sovietinių respublikų technika, kurių triukšmo bei vibracijos parametrai gerokai viršija leistinas higienos normas. Labiausiai nuo triukšmo ir vibracijos kenčia tie žmonės, kurie dirba MTZ, K - 700, T- 74, EO markės traktoriais.

Programos tikslas - matuoti technikos, kuria dirbama, vibracijos, triukšmo parametrus, juos analizuoti. Duomenys bus pateikti ne tik rajono gyventojams, bet ir Vyriausybei, mokslinėms draugijoms, suinteresuotoms katedroms. Tyrimais tikimasi įrodyti tiesio-

ginio sergamumo profesinėmis ligomis priklausomybę nuo technikos susidėvėjimo, triukšmo bei vibracijos parametrų padidėjimo. Gautos žinios leis įgyvendinti konkrečią prevencinę programą šių ligų atžvilgiu.

RŪPINTIS REIKIA NUO PIRMŲ GYVENIMO METŲ

Vaiko vystymosi ankstyvos korekcijos programos tikslas - parengti įgyvendinti medicininės socialinės priemonės, siekiant koreguoti vaikų vystymosi sutrikimus ir integruoti šiuos vaikus į visuomenę. Korekcijos priemonės turi būti taikomos vaikams ir su socialinio, ir su biologinio pobūdžio rizikos faktoriais. Numatoma sukurti ankstyvos korekcijos tarnybą, į šį darbą įjungti visą su vaikais dirbantį medicinos personalą, apmokant juos pastebėti ankstyvus psichikos ir fizinio vystymosi sutrikimus.

Kad šis darbas būtų atliktas, medicinos punktai, ambulatorijos turi būti aprūpintos svorio, ūgio matuokliais, vertinimo lentelėmis, visi vaikai pirmaisiais - antraisiais gyvenimo metais turi būti apžiūrėti pediatro, kuris išaiškintų tuos, kuriems reikės ankstyvos korekcijos priemonių, personalas mokomas ankstyvai korekcijai taikomų pratimų.

Pagal pateiktą išlaidų sąmatą, daugiausia lėšų - po 12000 Lt - reikėtų medicinos punktus aprūpinant svorio ir ūgio matuokliais, vystymo stalais, metodine literatūra bei neuroechoskopijos davikliui įsigyti.

KAD GALĖTUME ŠYPSOTIS

Gydytojai sako, kad net 96 - 98 proc. gyventojų dantys išgedę, 90 proc. penkiolikmečių turi sugedusius visus pirmuosius krūminius dantis, 17 proc. septynerių metų vaikų serga komplikuotu

Gražūs dantys - graži šypsena.

nuolatiniu dantų kariesu. Štai dėl ko siūloma įgyvendinti vaikų dantų karieso profilaktikos fluoro preparatais programą. Šiais metais tikimasi mokyklose ir kituose vaikų kolektyvuose išplatinti rekomendacijas apie burnos ertmės higieną ir dantų priežiūrą, profilaktiškai patikrinti 6 - 7 metų vaikus, padengiant dantis fluoro laku, o krūminių dantų vageles - silantais.

Vygandas Pranskūnas
Autoriaus nuotrauka

IŠ POLICIJOS SUVESTINIŲ

Liepos 23 d.

Komisariatas gavo rokiškietės A.V. pareiškimą, kad naktį iš liepos 22 į 23 d. apvogtas automobilis "Mazda 323", stovėjęs prie Smuškevičiaus g. 1 namo. Dingo automagnetola.

☺☺☺

Į Rokiškio centrinę ligoninę su galvos trauma atvežtas A.B., gyvenantis Panevėžio gatvėje. Įvykį tiria rajono apylinkės prokuratūra.

☺☺☺

Išėjus balkono lango stiklą, įsibrauta į butą Aukštaičių gatvėje, Rokiškyje. Pavogta 10000 litų ir įvairių aukso dirbinių. Nuostolis 11000 Lt.

☺☺☺

Iš "Romuvos" vidurinės mokyklos autobuso LAZ-695 bako išleista 120 litrų benzino.

☺☺☺

Liepos 24 d.

Panemunio kaimo gyventojas R.V. pranešė, kad iš ganyklos dingo jo 1,5 metų jautis. Nuostolis 500 Lt.

☺☺☺

Apie 19 val. 40 min. Kazliškyje automobilis BMW, kurį vairavo K.Š., susidūrė su priešpriešiais važiuojančiu motociklu "Java". Avarijos metu sužeistas motociklo vairuotojas G.Ž. Jis paguldytas į ligoninę.

☺☺☺

Liepos 25 d.

Į komisariatą kreipėsi V.M. iš Panemunio ir pranešė, kad apie 8 val. 30 min. Rokiškio turgavietėje iš kelnų kišenės neaiškiomis aplinkybėmis dingo pinigėlis, kurioje buvo jo pasas ir 20 litų.

☺☺☺

Analogiška nelaimė atsitiko ir kitam rokiškėnui. Tik jis prarado daugiau - 150 litų, vairuotojo pažymėjimą, automobilio dokumentus.

☺☺☺

Rokiškietį S.Č., mikrorajone rakinusį buto duris, apvogė nepažįstamas jaunuolis - iš marškinių kišenės ištraukė pinigėlį, kurioje buvo beveik 3000 JAV dolerių, 130 litų, vairuotojo pažymėjimas, pasas. Nusi kaltėlis paspruko.

☺☺☺

Liepos 26 d.

Naktį Kazliškyje iš S.Š. kiemo pavogtas motociklas "Java - 350"

☺☺☺

Gautas uteniškio S.U. pareiškimas, kad apie 2 val. nakties Duokiškyje, prie kultūros namų, jį sumušė nepažįstami jaunuoliai. Vienas iš įtariamųjų, gyvenantis Salose, sulaikytas.

Horoskopas šiai savaitei

OŽIARAGIS

Gruodžio 22 - sausio 19 d.

Jeigu elgsitės išmintingai ir atsargiai, seksis visur kur. Verslininkas turės galimybių pasirašyti naudingą sutartį, bet jis rizikuoja susaistyti save įsipareigojimai firmai, atsidurusiai ties bankroto riba. Gali tekti bylinėtis. Nešykštėkit pinigų advokatams.

VANDENIS

Sausio 20 - vasario 18 d.

Astrologas pataria maksimaliai išnaudoti palankiai susiklosčiusias aplinkybes. Pinigai patys plaukia jums į rankas, bet venkite abejotinų sandorių. Labai didelė tikimybė, kad ištekėjusi moteris pastos.

ŽUVYS

Vasario 19 - kovo 20 d.

Keblumai darbe gali pridaryti daug nemalonumų. Visą dėmesį skirkite asmeniniam gyvenimui - kol kas tai viintelė sfera, kur jums sekasi. Ką nors padovanokite mylimam žmogui.

AVINAS

Kovo 21 - balandžio 19 d.

Avinas turėtų vengti net ir menkiausios finansinės rizikos. Planetos palankios asmenims, turintiems kūrybinių polinkių. Šią savaitę pasistenkite realizuoti dar neatskleistus savo talentus. Namuose laukia kažkoks labai malonus įvykis. Meilužiams lemta išgyventi seksualinį sprogimą.

TAURAS

Balandžio 20 - gegužės 20 d.

Jautis užmegs labai naudingą pažintį. Į galvą gali ateiti neeilinė idėja, kuri padės įgyvendinti ankstesnius sumanymus. Netikėtai gausite pinigų, kuriuos vertėtų skirti buitiniams reikmėms. Daugelį užvaldys romantiški jausmai.

DVYNIAI

Gegužės 21 - birželio 20 d.

Nevertėtų kurti didesnių planų, nes laikotarpis nepalankus naujiems sumanymams. Geriau imkite tvarkyti susikaupusius reikalus. Gali atsirasti erzinančių ir nerimą keliančių veiksnių. Jums pravers olimpinė ramybė. Nesiseka kortuoti - pasiseks meilėje.

VĖŽYS

Birželio 21 - liepos 22 d.

Galva tiesiog plyš nuo įvairiausių minčių. Reikės pakoreguoti planus arba iš viso jų atsisakyti. Venkite impulsyvių sprendimų. Moteris, daug prisikentusi nuo netašytų stuobrių, pagaliau susiras nuoširdų gerbėją.

LIUTAS

Liepos 23 - rugpjūčio 22 d.

Teks susitaikyti su tuo, kad beveik pasiektas tikslas išsprūs iš rankų. Nenusiminkite, laimės paukštė netrukus vėl pasirodys jūsų padangėje. Būtinai padėkite tiems, kuriems jūsų pagalba bus reikalinga. Antradienio vakarą praleiskite su mylimu žmogumi žvakių šviesoje.

MERGELĖ

Rugpjūčio 23 - rugsėjo 22 d.

Pats metas imtis naujo verslo arba išvykti į komandiruotę. Kelionė į užsienį tikrai bus sėkminga. Tarnautojui gali iškilti netikėtų problemų. Sumanymas ir apskrumas padės jas išspręsti. Net ir intymių santykių srityje reikėtų jausti saiką.

SVARSTYKLĖS

Rugsėjo 23 - spalio 22 d.

Atrodo, kad Svarstyklės turės keisti arklius perkėloje. Buvęs patikimas partneris gali parodyti savo keistą ir net blogą būdą. Jūsų paspartis šią savaitę - tik priešingos lyties asmenys. Rekomenduojamas aktyvus poilsis prie jūros.

SKORPIONAS

Spalio 23 - lapkričio 21 d.

Skorpionas turės įtemptai dirbti. Negailėkite pastangų - jūs klojate tvirtą finansinio stabilumo pamatą. Turėsite greitai reaguoti į kintančią situaciją. Suraskite patikimų verslo partnerių. Šią savaitę tikriausiai nepajusite stebuklingo meilės dvelksmo.

ŠAULYS

Lapkričio 22 - gruodžio 21 d.

Visokiausių rūpesčių išvargintas Šaulys pagaliau atsikvėps. Jūs būsite garbės svečias, kuriam bus pasiūlyta aukščiausia tribūna. Jūsų sėkmė gali tapti pikto pavyduolio atsiradimo priežastimi.

EPIGRAMA

Nesvajoki, bėdžiau!

Kviečių varpos šnara,
Pieno upės teka.
Pabarėj valstiečiai
Tarpu savęs šneka:

- Jei teisybė grįžtu,
Kainas nustatytų:
Valdininkui špygą,
O valstiečiui - litą.

- Nesvajoki, bėdžiau,
Apie miesto laimę.
Dar negreit matysi
Ją savajam kaime.

Vagnorius užrašė
Į valstybės knygą:
Valdininkui litą,
Ūkininkui - špygą.

Stasys Daugėla

Iš tikrų nuotykių serijos

Šiandien rytą į PPP paskambino bobutė Marijona (Pandėlio seniūnija) ir papasakojo tikrą nutikimą apie velnią, nors tai buvo...

- Tai buvo šeštadienį, gal 7 valandą ryto, - pradėjo bobutė Marijona. - Nunešiau pienelį į punktą ir grįžtu namo poteriaudama, ryto paukštelių pasiklausydama. Gera, galvoju, gyventi. Greit pensija, agurkai užderėjo, pupelės žydi.

Tik staiga girdžiu - kažkas atšniokščia per rugius, atidunda. Šernai, pagalvojau. O gal briedžiai? Bet ko jie taip šniokščia? Lyg pats velnias vytųsi.

Nespėjau kaip reikiant apsvarstyti šio klausimo, kai iš rugių, laužydamas blaudos storumo pakelės alksnius, išvirto ir man po kojom sukniubo... Briedis? Šernas? Ne!

Ogi Kalpokų Jonas, tas pats dvimetris drimba, kuris pasagas lanksto ir į policininkus ruošiasi.

- Jonelis! - suklikau iš nuostabos. - Ko gi tu, Joneli, taip smarkiai treniruojies po rugius? Ar kokios pievutės negali susirasti?

Jonelis nieko neatsako, tik šniokščia kaip garvežys, garai nuo jo stulpu kyla. Kai truputį atsipūtė, pralemeno:

- Velnias...
- Koks velnias, Joneli? Gal sapnuoji?
- Velnias! Aš nuėjau į miškelį pasilepšianti, o ten - velnias...
- Negali būti!
- Gali... Toks gauruotas, skarmalais apsikarstęs... Vaikšto ir lazda medžius tvatija.

- Ar vijosi?
- Kad aš nebuvo atsigręžęs... Policijai... Policijai reikia pranešti.

- Kam policijai? Negi policija kitų darbų neturi, tik velnius gaudyti? Tegu ji chuliganus išgaudo, per juos ramybės tikrai nebėra. Gal kunigui? Bet ir kunigą tokį ankstyvą metą žadinti nedera. Aš pati.

Taip tarusi, palikau dvimetrinį Jonelį ant keliuko tysoti, nusikabinau nuo kak-

lo rožančių ir nuskubėjau į mišką, kur Jonelis parodė. Einu ir planuoju, kokį pragarą aš tam velniui dabar užkursiu. Kai šersiu, galvoju, rožančių per ragus, tai jis iš karto skradžiai žemėn prasmegs patą savo Balzebubą. Tegu ten pečių kurena, o ne po miškus trainiojasi ir Jonelį gąsdina.

Įeinu į mišką. Iš pradžių lyg ir nieko, tik Jonelio krepšį su penkiom lepšėm radau. Pametė, matyt, vaikas, velnio išsigandęs.

Einu toliau. Tik staiga matau - ogi tikras velnias proskyna pėdina. Visas gau-

ruotas, skarmaluotas, rankoje lazda. Prieina prie vieno medžio - nutvatina, prie kito - vėl pokšt, pokšt. Na,

aš jam!.. Prisėlinu iš užpakalio, jau užsimoju rožančių, o velnias tik grįžt į mane. Iš nuostabos aš tik šlept ant samanosgi iš po bobiškos skarelės mūsų veterinariaus Tado ūsai styro.

- Tai tu? Ne velnias?
- Koks velnias? Ar iš proto išsikraus-
tei, Marijon?

- O kam tau tie skarmalai, skarelė?
- Žinia, kam, - atsakė veterinaris Tadas. - Kad encefalitinė erkė neįkástų.
- O dėl ko medžius lazda tvatini?

- Ogi, Marijon, - aiškina man toliau veterinaris, - pirma tas erkes lazda nukrečiu, o paskui baravyko lendu. Ar aišku?

Ir nupėdino toliau, medžius tvatydamas. Pasižiūrėjau įkandin - ogi tikras velnias.

Kai parėjau namo, kruopščiai ištyrinėjau visas savo kūno vietas. Ačiū Dievui, nė vienos erkės neaptikau...

Tuo ir baigė savo pasakojimą bobutė Marijona.

Užrašė Stasys Varneckas

VELNIAS

Rokiškio
PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:
Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis

Redaktorius Vygandas Pranskūnas

Leidžia UAB "Rokiškio pragiedruliai"

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Renka, maketuoja, spausdina "Rokiškio pragiedrulių" leidybos centras.

2 spaudos lankai. Indeksas 424.

Laikraštis išeina antradieniais ir penktadieniais

Tiražas 5900 egz.

Tel./Faks. 5 13 54

*Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.*

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1998 m. liepos 28 d. antradienis. Nr. 37. kaina 0,60 Lt.

ŠV. ONOS ATLAIDAI PANDĖLYJE

**Reportažas
iš šventės
3-iame
puslapyje.**

KAUTYNĖS PRIE JŪŽINTŲ

Naktį iš šeštadienio į sekmadienį Rokiškio policija ir medikai turėjo daug darbo - realizavo masinių muštynių prie Jūžintų ežero pasekmes.

LIGONINĖSE - KETURI

Medikai savo pareigą iš esmės jau atliko. Anot Rokiškio centrinės ligoninės traumatologijos skyriaus vedėjo Algio Grigaliūno, darbo pakako visą naktį. Dabar šiame skyriuje sutvarstyti guli rokiškėnas Giedrius Melvydas (jam sudaužyta galva, veidas) ir su nupjauta nosimi jūžintiškis Deivydas Kilas. Reanimacijos skyriuje gydomas septyniolikmetis jūžintiškis Aurimas Viplentas. Prie jo nuolat budi motina. Aurimui peiliu subadytas pilvas.

Ketvirtas aktyvus kautynių dalyvis - rokiškėnas Svajūnas Talinevičius - su nupjautu pirštu išgabentas į Vilnių. Mikrochirurgai bandys jį prisiūti.

Nukentėjusių tose kautynėse yra ir daugiau, tačiau jiems Rokiškio medikų pagalbos neprireikė.

KĄ NUSTATYS POLICIJA

O policija, matyt, nustatys, kad šeštadienį grupė jaunų rokiškėnų - Audrius Bulovas, Žilvinas Kuka-

rėnas, Giedrius Melvydas, Tomas Vegys ir kt. - nusprendė pailsėti ir pasigauti vėžių Jūžintų ežere. Vėliau prie jų prisijungė dar keli Rokiškio vaikinai su panelėmis, anot vieno nukentėjimo, atsivežę alaus ir vyno.

Jaunimo kompanija iš pradžių pasigavo apie 80 vėžių, išsivirė, suvalgė ir jau ruošėsi antram vėžiavimui, kai ežero pakrantėje pasirodė didokas būrys Jūžintų jaunimo. Jų buvo apie 20. Iš pradžių tarp rokiškėnų ir jūžintiškių vyko žodinė dvikova, paskui į darbą buvo paleisti kumščiai, pagaliai, peiliai. Tų kautynių pasekmės jau žinomos: keturi jauni vaikinai atsidūrė ligoninėje. Du rokiškėnai ir du jūžintiškiai. Taigi - lygiosios.

Laikinais einantis Rokiškio policijos komisaro pareigas Stasys Meliūnas incidentą prie Jūžintų ežero kvalifikavo kaip chuliganizmą. Policija dabar aiškinasi to incidento priežastis, atskirus epizodus.

Stasys Varneckas

Sodas kvepia... vitaminais

Net sveikiausias žmogus, negaundamas vitaminų, ima silpti, jausti nuovargį, dažniau serga. Be vitaminų organizmas nesugeba tinkamai įsisavinti baltymų, riebalų ir mineralinių medžiagų, sutrinka medžiagų apykaita. Ne veltui jų pavadinimas kilęs iš lotyniško žodžio "Vita" - gyvenimas. Nors pastaraisiais dešimtmečiais išmokta vitaminus gaminti dirbtiniu būdu, tačiau natūralūs maisto produktai buvo ir yra pagrindinis vitaminų šaltinis. Tad įpusėjus vasarai, soduose sirpstant uogoms, nokstant vaisiams, patariame riešutėmis semti gėrybes.

Agrastų uogos - desertinis produktas. Juos gali valgyti arba gerti jų sultis bet kokio amžiaus vaikai ir suaugusieji. Agrastuose yra 10 proc. angliavandenių, vitaminų C1, B1, P1, karotino, geležies druskų, vario, fosforo ir kitų makro ir mikroelementų. Agrastai teigiamai veikia medžiagų apykaitos procesus, varo tulžį ir šlapimą, sultys mažina

troškulį ir gaivina. Agrastai laisvina vidurius, padeda sergantiems gastroenterokolitu. Jie - vertingas dietinis produktas sergantiems cukriniu diabetu.

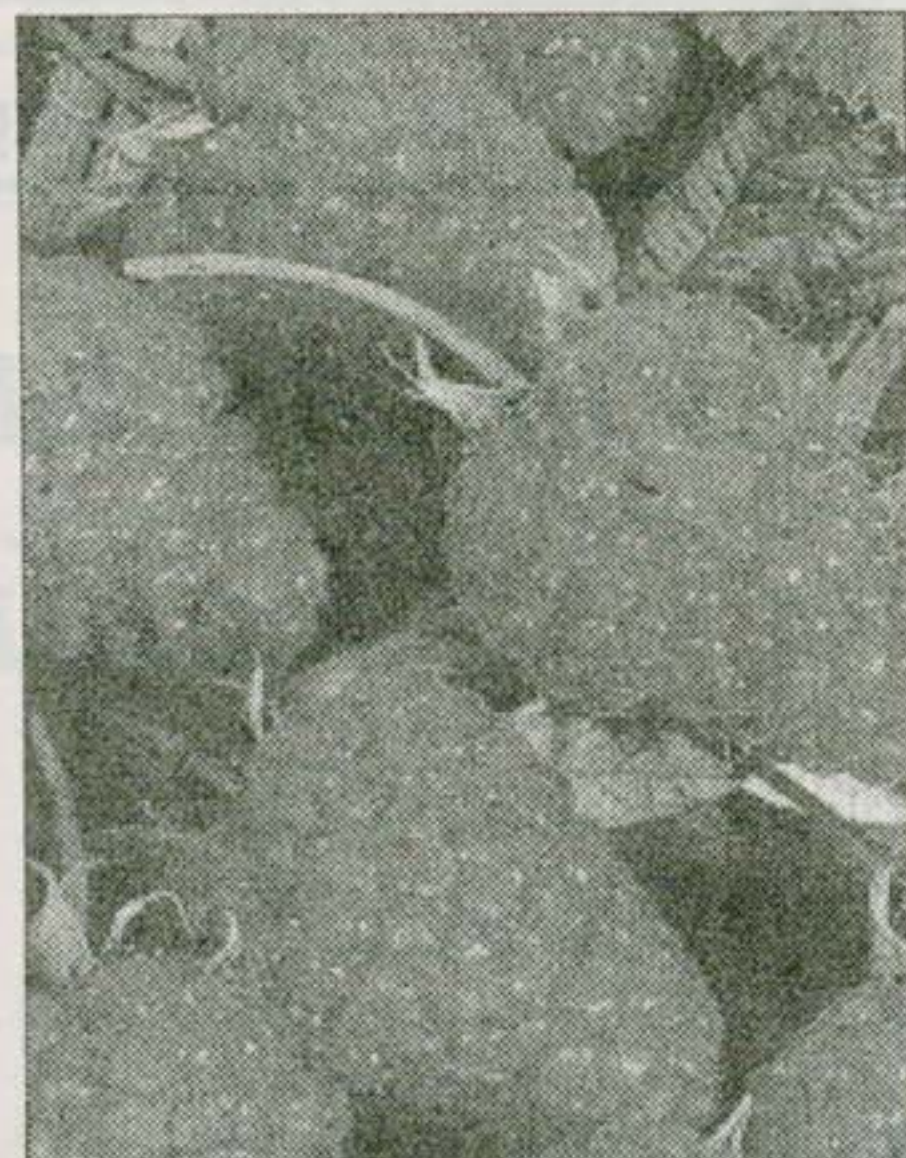
Avietės vaisiuose yra organinių rūgščių, cukraus, eterinio aliejaus, gleivių, pektinų ir baltymų. Vitaminų avietėse nedaug. Yra vitamino C, truputį vitaminų A ir B. Tačiau jose daug sterinų, kurie padeda mažinti cholesterolo kiekį, slopina aterosklerozę. Avietės vartojamos šviežios, džiovintos. Iš jų gaminamos sultys, uogienės, kompotai. Sergantys cukriniu diabetu ligoniai turėtų valgyti šviežias avietes.

Iš jaunų lapų, kuriuose yra vitamino C, gaminama arbata.

Tibeto medicina lapus ir stiebus rekomenduoja sergantiems neurastenija, neuritu, taip pat kaip karštį mažinantį vaistą. Tačiau avietės uogų negalima vartoti sergant inkstų ligomis ir podagra.

Turtingos vitaminais C ir P, makro ir mikroelementais, pektinais **raudonųjų ir baltųjų serbentų** uogos. Šių uogų sultys tinka sergant kolitu ir enterokolitu, tai karštį mažinantis, kraujavimą stabdantis vaistas. Jeigu padidėjęs skrandžio rūgštingumas - šių uogų valgyti reikia kuo mažiau, vaikams tokiu atveju geriau neduoti sulčių ir pačių serbentų.

Juodieji serbentai yra vertingiausi iš soduose auginamų uogų. Jie turi daug vitamino C. Pakanka suvalgyti 20-30 gramų šių uogų ir organizmas visai parai bus aprūpintas C vitaminu. Juodieji serbentai tonizuoja širdies ir kraujagyslių sis-

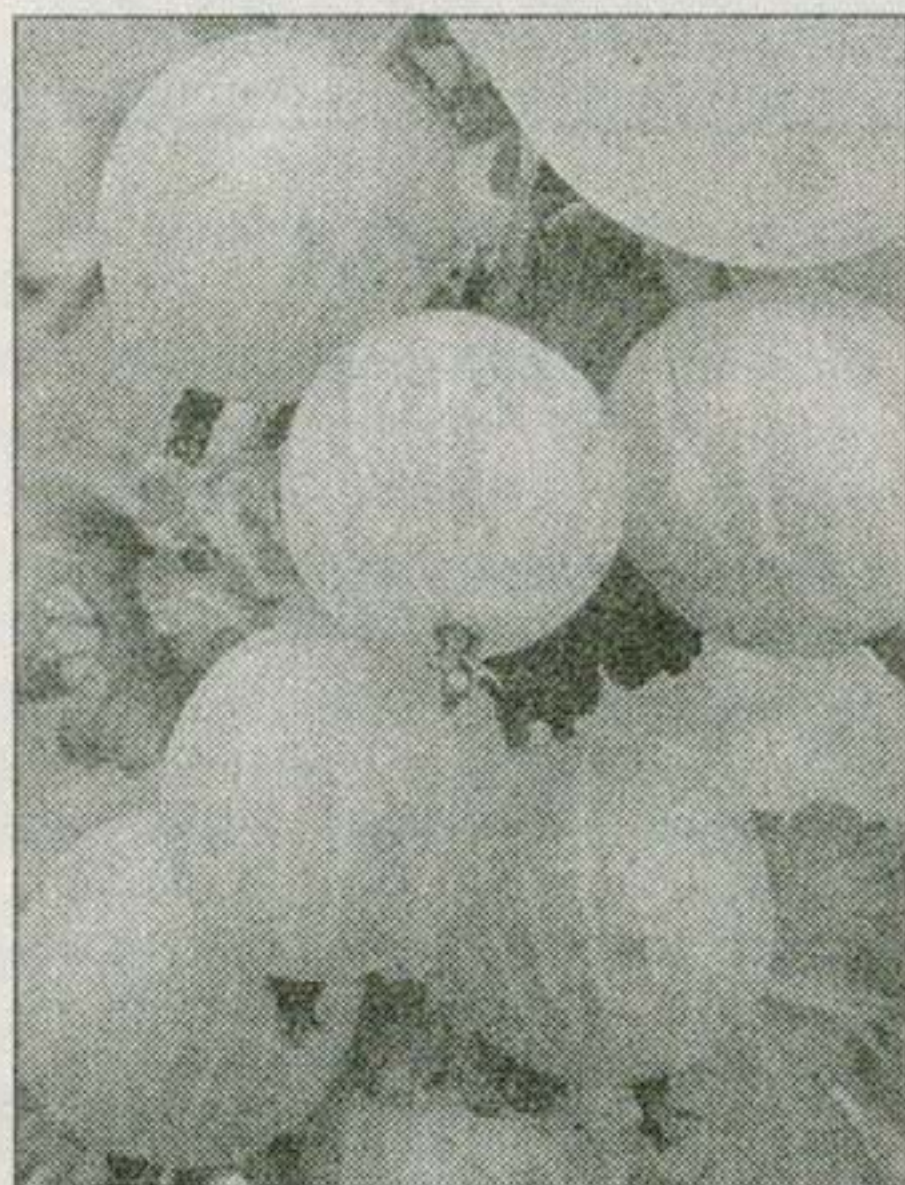
temą, tinka sergant peršalimo ligomis, gastritu, skrandžio opa, mažakraujyste.

Vyšnių uogose yra vitaminų A, B1, C1, PP, folinės rūgšties, mineralinių medžiagų, cukraus, organinių rūgščių, pektinų, rauginių medžiagų. Vyšnių uogos stiprina organizmą ir žadina apetitą, tinka sergant mažakraujyste.

Liaudies medicinoje vartojamos vyšnių uogos, jų sultys, vaiskočiai ir jauni lapai bei ūgliai.

Šviežių vyšnių lapų nuoviras padeda sergant įvairios kilmės gelta, nuoviras iš vyšnių šakelių stabdo viduriavimą. Juo galima gydyti chroniškus storosios žarnos uždegimus. Vyšnių uogas gali vartoti ir cukriniu diabetu sergantys ligoniai, išskyrus trešnes.

Žinoma, kiek ir kokių uogų valgyti ligoniams, sergantiems virškinimo organų ligomis, derėtų pasitarti su gydytoju.

KAS ATGAIVINS KARŠTĄ VASAROS DIENĄ ?

Be abejo, gėrimai. Jie užima svarbią vietą žmogaus mityboje. Vaisių ir daržovių sultys yra ypač vertingos, nes jos turi daug vitaminų, mineralinių druskų, organinių rūgščių ir eterinių aliejų. Tačiau, kad vaisiai ir daržovės išlaikytų šias savybes, turi būti laikomasi tokių reikalavimų:

1. Žaliava turi būti šviežia ir neapgedusi.
2. Vaisiai bei daržovės plaunami po bėgančiu vandeniu.
3. Odele, jei reikia, nulupty kuo ploniau.
4. Kad išliktų vitaminas C, viską smulkinti ir sultis spausti tik prieš patiekiant.

Gėrimas iš uogų mišinio

0,5 stiklinės agrastų

1 stiklinė aviečių

2 stiklinės vandens

3 valgomi šaukštai cukraus

Pagaminti sirupą iš vandens ir cukraus, atšaldyti. Iš nuplautų uogų išspausti sultis ir sumaišyti su sirupu. Prieš geriant įmesti gabaliuką ledo.

Rūgpienio ir pomidorų gėrimas

3-4 stiklinės rūgpienio

5 pomidorai

Petražolių ir cukraus - pagal skonį.

Pomidorus nuplauti, supjaustyti ir pertrinti per sietelį arba išspausti sultis. Sumaišyti su rūgpieniu, įberti druskos, cukraus ir smulkintų petražolių. Viską išplakti.

Šis tas apie prieskonius

DAŽNIAUSIAI NAUDOJAMI PRIESKONIAI

Bazilikas - daržovių, ypač pupelių, žirnių, lęšių, agurkų, pomidorų patiekalams gardinti, juo galima paskaninti mėsą, sriubą bei žolelių priedų turinčius sviestą, actą ir varškę.

Darželio dašis - naudojamas su pupomis, troškiniiais, daržovių sriuba, ankštinėmis daržovėmis, agurkais, raudonaisiais gūžiniais kopūstais, grybais, salotomis, žuvimi, vištiena, jį galima naudoti kartu su peletrūnu, petražolėmis ir česnakais.

Peletrūnas - prie žiedinių kopūstų, agurkų, morkų, lęšių, pomidorų, salotų, dedamas į žirnių ir bulvių sriubą, juo skaninama vištiena, žvėrienos patiekalai, žolelių actas, peletrūną reikia naudoti taupiai, jo negalima naudoti kartu su darželio dašiu.

Mairūnas - prie paukštienos, žirnių ir bulvių sriubos, jo dažnai taip pat būna dešroje, mairūnas paprastai nevartojamas su kitais prieskoniais.

Paprika (raudonieji pipirai) - ja skaninama mėsa, žuvis, paukštiena, paprastai naudojamos švelnios arba vidutinio aštrumo saldžiosios paprikos rūšys, rečiau - aštrūs raudonieji pipirai.

Rozmarinas - prie žuvies, mėsos, žvėrienos, kiaušinio patiekalų, bulvių, kopūstų, grybų, pomidorų patiekalų, sriubų ir padažų, rozmariną galima vartoti su šalavijais.

Čiobrelis - prie mėsos, žuvies, žvėrienos, paukštienos, grybų, salotų, sriubų, žolelių acto, marinato ir padažų, jį galima kombinuoti su laurais, muskato riešutais, rozmarinu ir šalavijais, bet negalima su mairūnu.

AR ŽINOTE, KAD...

Imbieras Jums suteiks jėgų įveikti sunkumus, nes jis skatina protinę veiklą ir gerina atmintį, tai tonizuojanti, šlapimą varanti, virškinimą skatinanti priemonė, talkina gydant ortochondrozę.

Kmynas didina atkaklumą, galėsite ramiai reaguoti į apkalbas. Turi vitaminų B1, B2, B6. Padeda iš organizmo valyti toksinus, mažina temperatūrą, aktyvina tulžies pūslės darbą, valo kraują.

Muskato riešutas skatina valią, padeda mobilizuoti jėgas būsimiems darbams, geriau sukaupsite dėmesį. Turi vitaminų A1, B1, B6, malšina skausmą, padeda gydyti odos ligas.

Kalendra - ši prieskonį dažniau turėtų naudoti tie, kurie dirba sunkų, psichologinę įtampą keliantį darbą, išgyvenantys savigraužą. Turi vitaminų D, C, B1, B2, gliukozės. Geras antiseptikas, tonizuoja.

Kaip ir kur laikyti prieskonius

Prieskoniams kenkia šviesa, aukšta temperatūra, drėgmė, oras bei kiti kvapai.

Ne kiekvienas moka tinkamai juos naudoti. O juk žiupsnelis vieno ar kito prieskonio lemia patiekalo skonį. Norint berti prieskonius nevirpančia ranka, reikia pažinti jų skonį, aromatą ir žinoti, kaip ir kur laikyti.

Įsidėmėkite:

♦ lentynas, kuriose bus laikomi prieskoniai, geriausiai įrengti sausoje, tamsioje, vėdinamoje vietoje;

♦ visus prieskonius sudėkite į sandariai uždarytus indelius (geriausiai į porcelianinius, keraminius arba tamsaus stiklo);

♦ džiovintus grybus tinka laikyti sausoje vietoje hermetiškai uždarytame stiklainyje; jei kas kelias savaites juos pabarstysite maltais pipirais, grybuose tikrai neatsiras kenkėjų (žinoma, prieš vartojimą grybus būtina kruopščiai nuplauti);

♦ jei perkant prieskoniai buvo popieriniame maišelyje, suberkite juos į atitinkamai pažymėtą indelį - net nežymus užrašas indelio apačioje leis išvengti nemalonių netikėtumų!

♦ kiekvieną prieskonį laikykite atskirai; susilieję įvairūs malonūs kvapai gali tapti tiesiog nepakenčiami, o stipriausias aromatas visuomet nustelbs silpnesnius;

♦ sėklų pavidalo prieskonius (pipirus, krapų sėklas, kardamoną, garsučias, kmynus) laikykite nemaltus - jie taip greitai neišsikvėps;

♦ prieskonius reikia smulkinti tik jiems skirtu specialiu malūnėliu ar mediniu grūstuvu porcelianiniame dubenėlyje.

*Kai nebesi jau niekam
nei žemė, nei dangus
kam atiduot save,
kad neišmestų
(J. Jakštas)*

Kai nebesi...

Kaip staiga gali pasikeisti veido išraiška! Prieš mane sėdinti simpatiška moteris ką tik šypsojosi, o po kelių išgirstų telefoninių frazių, žiūriu, ašaros tik pabiro skruostais, ranka įsitvėrė stalo kampo, visa povyza sugniužo, lyg kas šūvį būtų paleidęs į krūtinę. "Ne... Tikrai ne... Taip... Gerai... Girdžiu... Ne..." - tai tik trumpučiai žodeliai, bet jei tas, kuris juos girdi anapus telefono ragelio, dar matytų, kaip atrodo juos tarianti pašnekovė... Ne visos pripažintos aktorės sugebėtų įtikinamai suvaidinti tikrą skausmą, o čia, šalia, įsitvėrusi stalo, nekreipdama į mane dėmesio - pašalinį asmenį, - tikras skausmo simbolis. Ragelis tyliai klapteli į savo vietą. Kažin, ar suvokia moteris, kur ji, ar mato, kad aš esu šalia, žiūriu į ją, norėčiau jai padėti ir renku žodžius, kuriais galėčiau sugrąžinti ją į realybę. Kaip ilgai nerandu žodžių... Ta slapukė mintis, kirbanti kažkur ore: "O, Dieve, vis tik puiki ta moteris šią akimirką. Kokia trapi jos siela ir dabar... visai nuoga, perskaitoma..."

Gal per ilgai spoksau į ją, nieko neatsakydama, ji pati šypteli pamėlusiomis lūpomis, akimis tarsį padėkoja man už kažką (gal užuojautą pamatė mano veide?). Atsisėda ant kėdės. "Palauk, išvirsiu kavos", - sakau ir einu.

"Aš jį labai myliu" - argi reikia sakyti? Ir taip viskas aišku. Visiems, kas bepažvelgtų į ją, bus aišku.

Kai aš jos dar beveik nepažinau, kai tiesiog tik žinojau, kad tokia egzistuoja mūsų mieste, į apkalbas, sklandančias apie ją, žiūrėjau įtariai. Ne juokas, liežuvingos kūmutės suokė, kad žmonės kalba apie ją ir jį kaip apie porelę. Kur matyta, abu turi šeimas, ji augina dukrą ir sūnelį, o jis - net trijų vaikų tėvas. Pasaulio pabaiga! "Plepučių susirinkimuose" buvo svarstoma, ar tik nesužinos apie šį romaną jų antrosios pusės? O jei sužinos, kas tada dės? Ejo laikas, bet nebuvo nei dvikovių, nei santykių aiškinimosi tarp šių dviejų šeimų narių. Kūmutės krapė pečius: "Nema-

tyta, negirdėta", toliau malė liežuviais, kur kuri juos matė kartu, kaip visa tai negražu ir nedora, bet... nieko... Žodžiu, kam tai rūpėjo - piktinosi, siuto, bet nieko pakeisti neįstengė. Iš pradžių, tą istoriją išgirdusi, mintyse ir aš buvau su smerkiančiomis, bet vėjui prapūtus smegenis, prisiminiau mamos žodžius: "Vaikeli, nesmerk ir neteisk nesuprasdama kito žmogaus. Tokią teisę turi tik teisėjas ir Dievas". "O kas man rūpi, kaip jie gyvena, kaip elgiasi", - priėjau išvados ir pradėjau vadovautis mamos pamokymu. Juk man pačiai, mano šeimai nei šilta, nei šalta, jei kažkas kažkur susitiko, nuvažiavo, parvažiavo. Juk tas pats. Na, ir puiku! Žmonės priprato kartkartėmis juos matyti drauge. Rodos, kitaip ir būti nebegalėjo. Aprimo ir apkalbos. Gal pabodo, gal naujesnių, liečiančių kitus asmenis, faktų atsirado, negi liežuvausi diena dienon apie vieną ir tą pačią "saldžiąją porelę"? Taip prabėgo keleri metai, ne mėnesiai. Ir nieko... Ir vis tas pats...

Bet ne, ne tas pats... Prieš mane - kenčianti graži moteris, šaukšteliu gal visą minutę maišanti jau seniai turėjusį ištirpti cukrų kavos puodelyje. "Atauš, gerk", - raginu. Ir noriu, kad ji šiuo metu būtų čia, o ne kažkur toli, kur man paskui ją nuklysti uždrausta. Negi man nejauku? Ne, ne todėl, kad susiduriu su nebeslepiančiu jausmų žmogumi, todėl, kad norėčiau, jog ją tokią dabar pamatytų dar kas nors kitas. Paniškai pradėdu bijoti, kad ji tokia nepasirodytų laputėms - kūmutėms ir neduotų peno paskoloms. Ar ji žino, kad paskolos būna skaudžios? Ar jai dabar viskas vis tiek?

"Jis pradėjo susitikinėti su kita. Man labai negera... kaip aš įstengsiu visa tai išgyventi?" Ir tai - ne vien žodžiai. Tai tokia tiesa. Visa, ką ji pasakė, labai aiškiai matosi jos veide, judesiuose, netgi ore aplink ją tvyro kažkokia negera skausmo ir išdavystės mišinio aureolė. Neturės prasmės, tikrai neturės jokios prasmės mano paguodos žodžiai ar pa-

tarimai palikti jį visiškoje ramybėje, teisiškai, viskas, ką jis daro - jo asmeninis reikalas, galų gale, jie gi nepriklauso kitiems, tai ir klausimų ar ataskaitų lyg ir neprivalo duoti... Kalbu, lyg pati gėdyčiausi savo žodžių...

"Supranti, vasara juk... Aplink tiek džiaugsmo, žalia visur. Žmonės laimingi aplink... Ir mes buvome laimingi. Ir mes buvome visur kartu, kai vasara, kai gražu..." Dabar jai tikriausiai negražu. Na ir kas, kad vasara... Būna ir negražių vasarų.

"Ką man daryti, kad jis vėl būtų toks pat, kaip buvo? Kad būtų tik mano?! Bet ką įstengčiau padaryti..." Ir matau, kad padarytų... Gera ar bloga, bet padarytų...

Kalbu, kad meilė kartais pasibaigia. Skaudžiausia, kai tai įvyksta ne kartu abiem mylintiems.

"O jei tu pabandytum mano dukros studentės pasiūlytą receptą. Reikia išeiti į lauką, giliai įkvėpti ir iš visos širdies atsidus tris kartus smarkiai nusispjauti. Sako - padeda. Tavo atveju patarčiau nusispjauti ant "mylimojo" blogo poelgio - išdavystės. Aišku, tu turi du kelius - arba žemintis, lįstijam į akis, belstis į jo sielą, šaukti, kaip jį myli ir kad pasauly dar esi tu, arba - nusispjauti ir laukti, ką atneš rytojus. Juk tu turi vaikus, o tai - labai daug. Galų gale, turi vyrą ir galimybę kartu pažvelgti į jį dar kartą. Turi nemažai... Daugiau pasirinkimo variantų tu, ko gero, šiuo metu nebeturi..."

Sėdim, geriam ataušusią kavą. Toks jausmas, lyg būtume supratęsios viena kitą. Tylim... Ji pamažu atsistoja, lėtai pradaro duris į lauką. Pro langą matau, kaip kelias sekundes susikaupusi pastovi, žvelgdama į toli, ir giliai įkvepia... Šypteliu... "Bus dar jos gyvenime gražių vasarų" - pamanau... ir sielą užlieja šiluma...

Janina

*Priedą moterims parengė
Salvinija Kalpokaitė,
Rasa Trukšnytė.*

Patvinija

☞☞☞ "Pragiedrulių" priedas moterims ☞☞☞

... viskas taip greitai keičiasi

Mėgaukitės glostančia saulute, gaisiomis spalvomis, sodriais vasaros aromatais, kiekviena ramybės ir atgaivos akimirka, nes gyvenime viskas taip greitai keičiasi. Čia, žiūrėk, pats žydėjimo šėlsmas, o po kelių valandų, nušniokštus liūčiai, puikiai žiedai atsiduria purvo klanuose. Žmogus dažnai slopina gyvenimo džiaugsmą - kam tas žiedų puošnumas, jei paskui teks atsidurti ant žemės... Kokia laimė, kad gamta negali "pasimokyti" iš savo tvarinio.

Ateiname šion žemėn, kad išeidamos paliktume ją gražesnę, o besidarbuodamos dar šio to ir išmuktume. Gal kentėti, gal džiaugtis, o gal pasirinkti ar apsispręsti?

Jei manysime, kad gyventi - sunku ir liūdna, jei nuolat ant ko nors pyksime ar be atodairos skubėsime, tik pačios greičiau pavargsime ir kitiems įkyrėsime. Mes dažnai laikome egzaminus.

Ne tik mokyklose. Kone kasdien įvairiose gyvenimo situacijose tikrinamas mūsų pasirengimas įveikti kliūtis. Ir visai nesvarbu, kokią stresą - tikrą ar išgalvotą - patiriame, jei jis mums sukliudo pasiekti tikslą.

Tik rodos, kad laimingiausi - protingieji, kiekvieną savo (ir kitų...) veiksmą logika matuojantys. Širdies balsas svarbus ne tik jaunikų renkant. Ne visi tai nori pripažinti, bet ir jie išsiduoda prie namų ką nors visiškai nenaudingo pasisodindami...

Tad pabūkime ne tokios darbščios, pareigingos - bent vieną pavakarę praleiskime neprotingai. Taip, kaip norisi. O rankdarbius ir apmąstymus apie nesėkmes bei problemas atidėkite ne tokiam puikiam metų laikui.

Miniatiūros

Reda KISELYTĖ

ŽODIS

Žodis buvo surakintas grandinėmis. Jis metų metais kalėjo... Išlaisvino. Netiko sudėtiniam sakinyje! Nurimo. Buvo tylu. Pagaliau nutrūko kantrybės gija. Žodžiai laisvėje.

Vyksta žiaurus žodžių mūšis. Laisvam pavojingiau už surakintąjį. Pasakytas žodis laukia atpildo...

ŽINOMAS TURINYS

Senoje palėpėje krūvos laiškų! Tai likimai kenčiančiųjų ir atleidžiančiųjų, laukiančiųjų ir išėjusiųjų...

Laiškai skaityti keletą kartų. Nuo laiko nublukę daugtaškiai. Neatplėstas vokas gražiai apglaištytas kaitriai degusios žvakės vašku. Žinojau neskaityto turinį. Gal dabar atplėšti voką? Reikėtų sugrįžimą į praeitį. Istoriai mėgsta pabrėžti: "Tauta be praeities - tarsi medis be šaknų". Ar skaityti senutėlį laišką?

NUOGA TIESA

Iš vaikystės tiesą prisimenu nuoga. Dieviškas jos kūnas! Dabar jai pasiūdino naują eilutę. Ji kaip pasakų fėja. Man neįprasta tiesą matyti prabangiais drabužiais. Ji dūsta raukiniuose ir klostėse. Bent jau iškirptės būtų gilesnės! Grožį kiekvienas suvokiame skirtingai. Kaliauses iš pradžių aprengėme skudurais, tik vėliau pakabinome žvangančias skardines. Tobulėjo ir tiesos garderobas. Šiandien reikia nuogos tiesos, dieviško jos kūno...